

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

[https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/161495,Zmarl-Janusz-Romaniszyn-dzialacz-opozycji-antykomunistyczn
ej-ziemi-klodzkiej-Uro.html](https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/161495,Zmarl-Janusz-Romaniszyn-dzialacz-opozycji-antykomunistyczn
ej-ziemi-klodzkiej-Uro.html)
07.05.2024, 00:41

Zmarł Janusz Romaniszyn, działacz opozycji antykomunistycznej ziemi kłodzkiej. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 18 marca 2022 r. w kaplicy na cmentarzu w Łądku-Zdroju.

14 marca 2022 r. zmarł Janusz Romaniszyn (ur. 1948 r.), chirurg, uczestnik strajków studenckich w marcu 1968 we Wrocławiu, w latach 1980-1989 działacz „Solidarności” ziemi kłodzkiej i Solidarności Walczącej, był przez blisko rok przetrzymywany w kilku ośrodkach internowania.

Pierwsze szlify opozycjonisty Janusz Romaniszyn odebrał będąc studentem Akademii Medycznej (AM) we Wrocławiu. W marcu 1968 r., gdy wybuchły protesty studenckie w kilku największych miastach Polski, został członkiem Komitetu Strajkowego (KS) na AM oraz wszedł w skład Międzyuczelnianego KS. Uniknął relegowania z uczelni, ale często był zatrzymywany na 48 godzin. Sesję w semestrze letnim 1968 r. zawałił, ale szczęśliwie studia ukończył w 1972 r. i został chirurgiem. Praktykę zdobywał jako lekarz zakładowy w Hucie Szkła Kryształowego „Violetta” w Stroniu Śląskim i chirurg w Szpitalu Miejskim w Łądku-Zdroju.

Gdy narodził się NSZZ „Solidarność” Janusz Romaniszyn w pełni zaangażował się w działalność związkową i społeczną. W latach 1980–1981 w województwie wałbrzyskim współorganizował komitety założycielskie Solidarności w placówkach służby zdrowia woj. wałbrzyskiego. Został członkiem Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” w ZOZ w Bystrzycy Kłodzkiej, a od listopada 1980 r. pełnił funkcję przewodniczącego Koła NSZZ „Solidarność” w Szpitalu Miejskim w Łądku-Zdroju. Wspierał też rozwój struktur rolniczej Solidarności na Dolnym Śląsku i Opolszczyźnie. W 1981 r. został delegatem na I Walne Zabranie Delegatów (WZD) NSZZ „Solidarność” Województwa Wałbrzyskiego, a następnie w dniach 29–30 czerwca 1981 r. był także delegatem na I WZD NSZZ „Solidarność” Regionu Dolny Śląsk. Cieszył się zaufaniem wśród związkowców Ziemi Kłodzkiej, dlatego otrzymał również mandat delegata na I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” w Gdańsku, który odbył się w dwóch turach we wrześniu i październiku tego roku.

Po ogłoszeniu stanu wojennego 13 grudnia 1981 r. objechał najważniejsze zakłady ziemi kłodzkiej w celu zmobilizowania członków Solidarności do strajku powszechnego. W dniach 14–15 grudnia do strajku przystąpili górnicy z KWK „Nowa Ruda” (pola Słupiec i Piast). Na polu Słupiec protest odbył się pod ziemią. O tym fakcie Janusz Romaniszyn dowiedział się ponad rok później, ponieważ 14 grudnia 1981 r. został internowany najpierw w Ośrodku Odosobnienia (OO) w Areszcie Śledczym w Świdnicy, gdzie z kilkoma kolegami przystąpił do głódówki przeciwko ogłoszonemu stanowi wojennemu i prowadzonym przez władze PRL

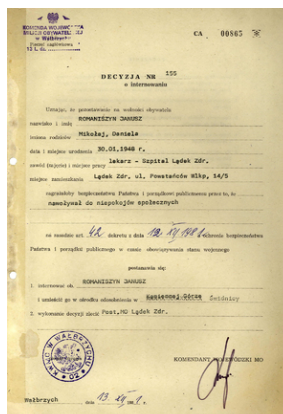
represjom niewinnych ludzi. W styczniu 1982 r. ze Świdnicy został przewieziony do OO w Zakładzie Karnym (ZK) w Kamiennej Górze, w kwietniu do OO w ZK w Głogowie, następnie w lipcu do Grodkowa, a w sierpniu do Uherzec Mineralnych w Bieszczadach. Wszędzie sprawował opiekę lekarską nad współinternowanymi. Diagnozował choroby i apelował do komendantów ośrodków o ich natychmiastową hospitalizację. Fachowa wiedza medyczna i stała obserwacja stanu zdrowia kolegów z obozów doprowadziła go do wniosku, że internowanym do posiłków podawano w małych dawkach środki farmakologiczne i toksyczne, które negatywnie wpływały na zdrowie. Próbkę żywności i napojów potajemnie przekazał potajemnie do badań przedstawicielom Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża wizytujących obozy internowania. 7 grudnia 1982 r. otrzymał decyzję zwolnienia z Uherzec, ale jako lekarz czuł się odpowiedzialny za kolegów i nie chciał ich opuścić. 9 grudnia 1982 r. niemal siłą został wydalony z uherzeckiego ZK.

Po powrocie do Łądka-Zdroju, od początku 1983 r. włączył się w działalność konspiracyjną, którą nieprzerwanie prowadził z wielkim zaangażowaniem do 1989 r. Współorganizował podziemne struktury Solidarności Ziemi Kłodzkiej, Grupę Solidarności Walczącej (był członkiem tej organizacji), w ramach których drukowano ulotki i pisma, kolportowano wydawnictwa przywożone m.in. z Wrocławia, Rzeszowa i Katowic. Współorganizował też przerzut bibuły do Czechosłowacji i ZSRS. W latach 1987–1989 był współorganizatorem tajnych spotkań, m.in. w Bielicach, z udziałem opozycjonistów z Polski i Czechosłowacji. Miał też wielki wkład w zorganizowanie w 1988 r. tajnych obchodów 1000-lecia chrztu Rusi na Górze Cierniak k. Radochowa.

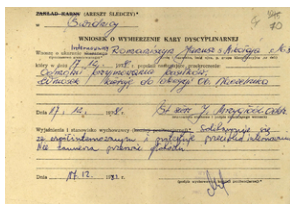
Walka Janusza Romaniszyna o wolną i niepodległą Polskę została dostrzeżona przez Państwo Polskie. W 2012 r. został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski i w 2017 r. Krzyżem Wolności i Solidarności. Jego biogram znalazł się na kartach Encyklopedii Solidarności t. 1 (zob. www.encycsol.pl).

Jego wspomnienia zostały opublikowane w książce pióra Marii i Andrzeja Perlaków pt. Internowani w Uhercach II (16 sierpnia – 23 grudnia 1982 r.) (red. Jarosław Maliniak, Wrocław 2010) wydanej przez Oddział IPN we Wrocławiu.

Oprac. Łukasz Sołtyśnik

Decyzja o internowaniu
Janusza Romaniszyna
(1948-2022).

Wniosek o wymierzenie
kary Januszowi
Romaniszynie
(1948-2022) z powodu
podjęcia gwałtowności w
areszcie w Świdnicy na
początku stanu
wojennego.